

Uredništvo: uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004. Redovna naročnina 36 lir, za inostranstvo 48 lir. — Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.254 za inostranstvo. — Izključno usposobljen za objavo in izdajo inostranstva. UPI & A. Milana. Repeticev na vrata.

SLOVENE

MAJ 1944

3

SREDA

Weiterer Geländegewinn zwischen Karpathen und Dnjestr

Stärkere Sowjetangriffe bei Kowel zerschlagen - Örtliche Feindvorstöße an der Italien-Front - Schwere Verluste der kommunistischen Banditen auf den Balkan - Am Montag 22 Feindflugzeuge vernichtet

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 2. Mai. Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Vor Sewastopol sowie zwischen Dnjestr-Mündung und den Karpathen scheiterten örtliche Angriffe der Bolschewisten. Schlachtfliegergeschwader führten wirksame Tiefangriffe gegen Flugplätze der Sowjets auf der Krim und in südlichen Frontabschnitt und griffen feindliche Panzersammlungen und Truppenziele im Raum nordwestlich Jassy mit guten Erfolg an.

Zwischen den Karpathen und dem oberen Dnjestr brachten die Angriffe der deutschen und ungarischen Truppen weiteren Geländegewinn. Feindliche Gegenangriffe gegen die neugewonnenen Stellungen wurden abgewiesen.

Südwestlich Kowel zerschlugen unsere Truppen, von der Luftwaffe hervorragend unterstützt, stärkere von Panzern und Schlachtfliegern begleitete sowjetische Angriffe.

Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 2. maja. Na področju Sebastopola sovjetski napadi v nedeljo niso zavzeli nikakega bistvenejšega obsega. Napad sovražnega bataljona so nemško-romunske čete odbile po kratkem, hudem boju.

Tudi na bojišču od spodnjega Dnjestra pa do Karpatov je bil 30. april razmeroma miren. Na posameznih odsekih je prišlo do bojev z nekaterimi napadajočimi bataljoni, ki so jih nemške in zavezniške čete vrgle nazaj na njihove izhodiščne postojanke. Tudi sovjetska uporaba oklepnikov je bila v primeri s prejšnjimi dnevi malenkostna. Na nekem mestu so Nemci izmed 7 napadajočih tankov 4 sestrelili.

Južno od zgornjega Dnjestra je nek nemška padalnalna skupina napredovala v obširnem gozdnem ozemlju, do katerega si je bila prejšnjega dne priborila vstop, čeprav so ga bili boljševiki zagrizeno branili. Ogorčene borbe so se razvile predvsem za neko obvladujočo višino; končno so se zaključile v nemško korist, tako da je moral sovražnik višino zapustiti. Enako hudi boji so se bili za nek kraj v bližini, ki je tudi padel v roke nemških grenadirjev. Ob Stripi je uspelo grenadirjem izboljšati svoje postojanke in z visokimi izgubami za Sovjete razbiti njihove poskuse, za ponovno osvojitve izgubljenih višinskih položajev.

Južno od Kovlja je nemški napad na odseku Turja napredoval. Po uničenju trdovratnega sovražnega odpora

Rop, požig, umor...

Lublin, 1. maja. Na področju Zlocova je padel v nemške roke narednik sovjetske vojske Grigorij Melničuk. Pri prodiranju njegove edine v okrožju Kremene je prisel v Melničuk s par svojimi ljudmi v vas Počaje, ki leži blizu Kremene. Ko je Melničuk prisel v to vas in se tam nastanil, je odkril v bližini znamenite cerkve Lavre veliko množico ljudi. Takoj se je podal v notranjost Lavre in ugotovil, da je tamkaj okoli 10 do 15 tujih policistov vlačilo ikone in cerkvene posode iz cerkve. Okoli 200 civilistov pa, ki so bili bržkone iz bližnje okolice, je bilo nagnetih na dvorišču v nekem kotu, kjer so jih stražili težko oboroženi miličniki.

Ko so znosili ikone na dvorišče, so pričeli miličniki vse te svetinje pred očmi civilnega prebivalstva na najnesramnejši način oskrnjevati. Ker so te zverj popile veliko količino alkohola, se kaj kmalu niso več zadovoljile s temi oskrnjenji, temveč so kar na slepo strelale s puškami in revolverji po dvorišču, pri čemer so že padle prve žrtve. V glavnem pa so segnali na dvorišče takšne civiliste, ki so bili prej obiskovalci cerkev. Pri paniki, ki je sedaj nastala med prebivalstvom, so pričeli tudi miličniki, ki so držali stražo, uporabljati orožje.

Kričanje in stokanje te brezobrambne množice se je mešalo s pokanjem pušk. Nenadoma se je pojavil poveljnik tajne policije žid Šapiro in podžgal te zveri, naj vso to ljudsko množico likvidirajo do zadnjega. Tudi on je bil očitno pijan, kajti obrnil se je k Melničuku, ki ga je opazil v uniformi sovjetske vojske, in ga pozval, da se tudi on pridruži tej divji gonji. Melničuk pa je hitro zapustil prizorišče te grozotne drame, ker je pri tem breznačrtnem streljanju bilo v nevarnosti tudi njegovo življenje. Sicer pa ni niti en civilist odnesel žive glave z dvorišča Počajeve Lavre.

Lvov, 1. maja. Neki duhovnik iz okolice Brodov poroča o posameznosti boljševiških groznih dejanj nad prebivalstvom mejnega pasu vzhodne Galicije, ki so ga zasedli boljševiki in ki jih je v začetku meseca aprila doživel v svojem kraju. Boljševiki so pokradli vse, kar jim je prišlo pod prste, poročal duhovnik. Iz cerkva so odnesli vse predmete, ki so kaj vredni, vse ostalo pa so uničili. Kmetom niso pustili niti krave, niti konja. Tudi najsta-

Srbija je praktično v vojni z Anglijo

Beograd, 1. maja. »Spustili se bomo v neenako borbo,« piše srbski tednik »Srbski Narod« v članku, v katerem ugotavlja, da je Srbija praktično z Anglijo v vojni, kajti Anglija izvaja svoje strahovalne napade proti srbskemu narodu, napram kateremu je bila že itak vedno sovražno razpoložena. Srbija se mora privaditi na to dejstvo in prilagoditi temu primerno vse ukrepe in svoje stališče. V tem neenakem boju išče zaščito pri evropski solidarnosti, ki ji načeluje Velika Nemčija. Angloameriški zločin je ojačil čustvo pripadnosti k Evropi in zopet obnovil edinost srbskega naroda.

Sovjeti zahtevajo vdor

Stockholm, dne 1. maa. Prvič po teheranski konferenci priobčuje časopisje Sovjetske Rusije zopet zahtevo na zapadno sile, da ne čakajo dalje na obljubljeni vdor, pri čemer spominja Anglijo in Združene države na to, da so Sovjeti ves čas držali svoje obljube. Sprašujejo se, ali bo odločilna akcija zopet preložena.

Strah vseh balkanskih tolovajev

Berlin, 2. maja. V teh dneh proslavlja prva kosaška divizija obletnico svoje ustanovitve. V tem kratkem času si je pridobila v nemški vojski že dobro ime ter je postala strah vseh tolovajev na Balkanu. Zlasti v zadnjem času je imela v bojih proti komunističnim tolpom na Hrvaškem prav posebne uspehe.

Kozaki se niso obnesli le pri zaščiti važnih železniških prog, temveč so se kljub težavnemu ozemlju sijajno bili tudi v raznih posameznih akcijah, izvidniških patrolah in pri zasledovanjih. Tolpovaji so zaradi tega izgubili 2672 mrtvih ter mnogo ujetnikov. Divizija je uničila ali zaplenila precej vsakovrstnega važnega vojnega gradiva. Istočasno je razdeljala številna oskrbovalna sredstva komunistov.

Slepar Broz jih tudi v tujini dobiva po glavi

Amsterdam, 2. maja. Britanska poročevalska služba javlja iz Philadelphije, da je konferenca mednarodnega urada za delo v ponedeljek zavrnila ugovore »Združenega jugoslovanskega komiteja« v Londonu, ki je skušal osporavati jugoslovanski begunski vladni njeno legitimost in njeno pravico, da sme imenovati delegate za konferenco mednarodnega urada za delo.

Stavke zakrvice odgoditev vdora?

Zeneva, 2. maja. »Manchester Guardian« prinaša komentar k debati v Spodnji zbornici, na kateri je priznal minister za delo Bevin, da so stavkovni nemiri v Angliji zadržali izvedbo zavezniškega vdornega poskusa; Bevinov zakon proti povzročiteljem stavk, se je rodil v trenutku prevelike vladne bojazni. Domnevamo, da se je pred nekaj dnevi vgnedila v glavah britanskih ministrov ideja, da je Anglija na milost in nemilost izročena skupini ljudi, ki škruva k etavkam. List vprašuje, ali Bevin v svoji izjavi ni pretiraval. Ob koncu meni, da so ljudje v Angliji po štirih letih in pol stili in izredno nervozni. Ne da se zanikati, da ima Bevinov zakon proti škruvalcem k stavkam totalitaren priokus.

Washington priznava

Stockholm, 2. maja. Reuter poroča iz Washingtona, da so tamkaj uradno objavili potopitve neke ameriške ladje, ki je imela na krovu 408 pripadnikov ameriške vojske. Ladjo so potopile sovražne sile v Sredozemlju.

Aprila je bilo sestreljenih 1392 strahovalnih letal

Berlin, 1. maja. Potem ko je že mesec marec s 1234 sestreljenimi sovražnimi letali predstavljal višek uspehov nemške letalske obrambe v borbi proti angloameriški letalski strahovanju, je ojačena strahovalna ofenziva Angležev in Amerikancev naletela v aprilu prav tako na najostrejši odpor nemške obrambe. Z ojačanjem sovražnega letalskega delovanja je šlo vzporedno tudi ojačanje nemške obrambne sile, kar se najbolje prepičljivo izraža v sestrelitvi 1392 angloameriških letal v mesecu aprilu. Ta številka predstavlja višek v štirih tednih doseženih sestrelitev proti Angležem in Amerikancem. Večinoma so bila tudi tokrat sestreljena štirimotorna strahovalna letala, ki so jih hrabri nemški lovci, rušilci in protiletalsko topništvo spremenili v »leteče krste«. Skupno je bilo v aprilu uničenih 1126 štirimotornih bombnikov in 266 lovcev za dolge polete.

Sedaj delajo še »philadelphijski listino«

Berlin, 1. maja. Na zborovanju mednarodne laburistične organizacije v Philadelphiji so sklenili, kakor poroča »Exchange Telegraph«, da bo nosila neka izjava naslov »philadelphijska kartica«. Temeljni stavek te izjave se glasi: »Vsak človek, brez razlike rase, vere ali spola ima pravico do gnetnih dobrin in duševnega razvoja na podlagi prostosti, dostojanstva, gospodarske gotovosti in podobnih možnosti.«

Imperialna konferenca v Londonu

Amsterdam, 1. maja. Danes je pričela angleskega ministrskih predsednikov angleskega imperija v Londonu, poroča agencija Reuter. Churchill je predsedoval. Konferenca je za zaprtimi vrati, vendar bodo od časa do časa objavljene izjave, ki bodo v velikih obrisih označevale strokovna področja, o katerih se bo razpravljalo.

Nova ozemlja med Karpati in Dnjestrom osvojena

Močnejši sovjetski napadi pri Kovlju razbiti - Krajevni sovražni sunki na italijanskem bojišču - Težke izgube komunističnih tolovajev na Balkanu - V ponedeljek je bilo uničenih 22 sovražnih letal

Führerjev glavni stan, 2. maja. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Pred Sebastopolom ter med Dnjestrovim izlivom in Karpati so se izjalovili krajevni boljševiški napadi. Jate oboroženih letal so izvedle v nizkem poletu uspešne napade na sovjetska letališča na Krimu in na južnem odseku bojišča ter so na področju severozahodno od Jasijsa z dobrim uspehom napadla sovražna zbirališča oklepnikov in njegove čete.

Med Karpati in zgornjim Dnjestrom so nemške in madžarske čete s svojimi napadi osvojile novo ozemlje. Sovražne protinapade proti novo pridobljenim postojankam so zavrnile. Juzgahodno od Kovlja so naše čete s sijajno podporo letalstva razbile močnejše sovjetske napade, ki so jih spremljali oklepniki in bojni letalci.

Oddelki nemških bojnih letal so ponoči z dobrim uspehom napadli sovražne oskrbovalne kolodvorce, zlasti šepetovko in pa prevozne vlake.

Na obeh straneh Vitebska krajevni sovražni napadi niso imeli uspeha.

Na nettunskem predmostju in na italijanskem južnem bojišču smo zavrnili sovražne krajevne napade.

Sovražni bombniki so večerj opoldne vrgli bombe na Firence.

Na Balkanu se je vkljub velikim vremenskim in ozemeljskim težavam uspešno nadaljeval boj proti komunističnim tolpom. Meseca aprila so izgubili tolovaji v hudih borbah 9.000 mrtvih, 3.700 ujetnikov ter mnogo orožja in municije.

Pri napadih na nekatere krajeve zahodni Nemčiji in v zasedenih zahodnih ozemljih je izgubil sovražnik večerj podnevi in ponoči 22 letal, med njimi 16 štirimotornih bombnikov.

Lepi uspehi japonskega letalstva

Tokio. Cesarski glavni stan je v torek popoldne objavil, da je japonsko letalstvo potopilo neko sovražno križarko in težko poškodovalo dve nosilki letal. Poleg tega je med boji pred Hollandijo (Nova Gvineja) in otokom Truk sestrelilo 27 in 30. aprila ter 1. maja 30 letal. Poročilo pravi naslednje:

»Dne 27. aprila je naše letalstvo, ki je pred zapadno obalo Hollandije napadlo sovražni padalnalni oddelek, potopilo neko sovražno križarko ter težko poškodovalo neko drugo vojni ladjo, ki je bila verjetno letalonosilka.

30. aprila je pričel sovražnik napadnalni oddelek, ki se je pojavil v vodovju južno od Karolinov, z bombniškim napadom na otočje Truk, ki se je nadaljeval še 1. maja, ko so sovražne ladje obstreljevale otok Mortlock.

Naše letalstvo se je skupno z garnizijskimi četami spopadlo s sovražnikom, poškodovalo neko njegovo letalonosilko ter sestrelilo preko 30 letal.

Sovražnikov napad je povzročil nekaj škode na naših napravah na kopnem.«

Ameriški sunek sijajno odbit

DNB-PK. Piše vojni poročevalec Armin Eichholz. V zgodnjih jutranjih urah 25. aprila je pričel sovražnik z večjim napadom na nettunsko predmostje. Vkljub dvournemu neprestanemu topniškemu ognju in podpori oklepnikov se je zlomil naval pred nemško glavno bojno črto. Sovražnik je izgubil en oklepnik in številne mrtve ter ranjene.

Kmalu po četrti uri se je pričel neprestani ogenj na položaj. Bobenje iz strelkov je trajalo skoraj dve uri. V tem času so strelci vzdržali v svojih položajih ter pričakovali sovražni naskok. V teh dveh odločilnih urah je sovražno topništvo izstrelilo 12.000 izstrelkov na nemške položaje, toda vojaki so v svojih bunkerjih, jarkih in zemeljskih jamah z ravnodušnostjo prenašali to razmetavanje z municijo. Vse to so smatrali za predigro ter dobro vedeli, da bodo končno le zmagovalci, če bodo Amerikanci prešli k borbi.

Parkrat je za nekaj časa popustil neprestan topniški ogenj. V teh majhnih premorih so slišali strelci pozive k predaji, ki so jih pošiljali iz sovražnih položajev z zvočniki. Mnogovrstno smejanje iz nemških položajev je bilo odgovor. Če bi bilo še kaj potrebno, da bi strelce vzpodbodlo k večji borbenosti, je bilo prav to. Zasmehljivo se zasmjeje neki podčastnik ob svoji težki stoji.

Po kratkem času prične sovražnik zamegljevati vse ozemlje pred glavno bojno črto. Pozornost strelcev se po-

Komunistično zločinstvo nima meje

Bukarešta, 2. maja. Po izpovedi pobeglih Romunov iz Stefanca ob Prutu so boljševiški morilci zagrešili v vasi Kutani v severni Besarabiji grozotno zločinstvo. Kakih 130 prebivalcev vasi, ki je bila kot protiboljševiška prav posebno znana, se je pred bližajočimi sovjetskimi četami skrilo v že preje pripravljene podzemeljske jame, kjer so mislili, da bodo na varnem. Boljševiki so vsled tega najprej domnevali, da so prebivalci vasi zapustili. Zato je dal komisar Isja Pervinski zažgati kmetije, ki vsled bojev niso nič trpele. Kmalu nato pa so ropajoči boljševiški tolovaji odkrili dobro skrita zaklonišča romunskih kmetov. Potem ko so jim poropali vse njihovo imetje, so boljševiški požigalci zasipali in zabili dohode v skrivališča, v katerih so se nahajali za svoje življenje trepetajoči ljudje, ki so se tam vsi zadušili in so umrli v groznih mukah.

K umoru metropolita Sergija

Kovno, 2. maja. Umor metropolita Sergija se je izvršil 14 km pred Kovnom na cesti, ki vodi v Vilno. Truplo je imelo niš manj kot 30 strelskih ran. V bližini umora so našli tudi truplo kakih 8 let stare deklice, ki je očitno videla ves dogodek ter so jo zato kot neljubo pričo odstranili.

Metropolitovo truplo so postavili na mrtvaški oder v ruski pravoslavni cerkvi v Kovnu. Pred prevozom v Rigo, kjer se bo vršil pogreb, so opravili v ruski cerkvi v Kovnu svečan parastos, ki so se ga udeležili pravoslavni duhovniki iz Kovna in Vilne.

Sovjeti so izgubili aprila 1319 letal

Berlin, 2. maja. V bojih na vzhodnem bojišču nemško letalstvo stalno podpira čete na kopnem. Poleg tega jih tudi brani pred ruskimi letali ter čisti ozračje za lastna bojna in borbena letala. V silovitih letalskih bojih so nemški lovci meseca aprila sestrelili 1010 sovjetskih letal. 222 nasprotnih letal je zbilu protiletalsko topništvo, ki je poleg tega često zelo uspešno poseglo v boje na zemlji. 87 nadaljnjih letal so uničili nemški letalci na tleh. Sovjeti so torej meseca aprila 1944 izgubili skupno 1319 letal. Nemške izgube v istem času znašajo le 106 letal.

Romunsko vojno poročilo

Bukarešta, 2. maja. DNB. Romunsko vojno poročilo z dne 1. maja javlja sledeče podrobnosti:

Na Krimu, ob spodnjem Dnjestru in v srednji Besarabiji ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Severnozahodno od Jasijsa je hotel sovražnik ponovno zavzeti neko važno višino, vendar smo ga s hudimi izgubami odbili.

Na zgornjem moldavskem bojišču in v Bukovini krajevni boji.

Kratka poročila

Milan. V Neaplju in okolici je v februarju umrlo 7000 ljudi zaradi pegastega legarja, ki so ga prinesli severnoameriški vojaki.

Atena. V Atenah je grška vlada obnovila vojaško poveljstvo grških branov. Za poveljnika bo imenovan nek višji častnik. Njegove naloge bo točneje določil minister za narodno obrambo.

Govor politkomisarke pred napadom na Ribnico:

»Vsak bo lahko zase plenil in moril«

Komunistični »liste« »Ljudska pravica«, št. 5, z dne 10. aprila 1944 poroča na 3. strani pod naslovom: »Herojska pot XIV. divizije na Stajerskem«, da je ta silna »divizija« prekorajčila Sotlo in se junjsko borila po vsem Stajerskem od Kozjaka in se nekje tam »trdno« usidrala. Sijajno se je morala ta »divizija« boriti, če je res, kar pravi list, da so Nemci poslali nad njo 20.000 ljudi, in sicer tri regimente gorskih lovcev, 8000 Wehrmannov, dve motorni kompaniji, veliko število žandarjev in policajev ter mnogo lahke in težke artiljerije. Ker nismo bili tam, si lahko mislimo svoje o tem pisanju. In če Nemci, ki zelo štejejo z močmi, ne opravijo z 20.000 ljudmi nič proti eni sami tolovajski »diviziji«, potem so komunisti po geslu Karla V. vojaki: »Non plus ultra«.

Čudno pa je, da je prav ta »divizija« že 18. aprila t. l., torej samo 8 dni po izidu komunističnega lista, napadla Ribnico, kjer je bila močna posadka, in ni mogla v tridnevni bitki izvoziti nikakršnega uspeha. Kaj uspeha? Doživela je poraz, ki ga bo pomnila, dokler bo Tito živel! Mislimo, da ne bo nikdar več napadla Ribnico! Če primerjamo »stvarno« poročilo o »bojih na Stajerskem« z resničnim stanjem v Ribnici, o katerem se lahko vsak simpatizer OF sam prepriča, ker je bil del jare gospe v Ribnici dovolj ofarski, potem se ne boste čudili, zakaj so ofarski simpatizerji tako neumni, da nasledajo vsaki komunistični laži. Tukaj se kaže njihova zrelost, da so zrelostno spricavali ofarske simpatizerje popolno, prinašamo govor, ki ga je imela politična komisarka te »herojske XIV. divizije« v vasi Jurjevica tik pred napadom na Ribnico:

»Dragi tovariši!

Priljez je toliko zaželen čas obračuna z Ribničani, Nemci in domobranci. Oni še ne vedo, da jim bide zadnja ura njihovega življenja. Oni ne slutijo, da

je maševalec blizu pred njihovimi vrati in da se dviga nad njihovo glavo naša sekira. Tovariši Tito vam je zaupal to častno zmaglo, da v naskoku zavzamete našo Ribnico, kjer trpe naši tovariši, ki polagajo vse upe v vas da jih rešite. Izkažite se vredni tega zaupanja našega Tita in pokažite, kaj je komunist.

Ne glejte na žrtev, ker brez njih ni zmage in ne svobode. Pojdite hrabro za svojimi komandanti in strite tej domobranci hidri glavo.

Bogato bo poplačana vaša zmaga in Vaše žrtev, ker jaz Vaša tovarišica, predstavnica politične oblasti v naši hrabri NOV objubljam, da bo od vsakega pleni, ki ga bomo dobili in naplenili.

Ko vkorakate v Ribnico, je vaša prva in najsvetejša dolžnost, da likvidirate vse idejne sovražnike in to proklete domobranci, ki so naši sovražniki številka 1, in potem farje, in naposled njihove simpatizerje.

Če vam zmanjka municije, jih pokoljite z noži ali pobijte s sekirami in s puškinih kopit. Ne imejte usmiljenja z njimi. Četudi bi vam to vaši tovariši branili, ne poslušajte jih, ker to vam dovoljuje jaz, predstavnica politične oblasti. Jutri se bomo s slavo ovenčani vrnil semkaj in bomo slavno proslavili

95% Slovencev odklanja komunizem

Zanimivi podatki iz uradne komunistične statistike

Komunisti vodijo točne podatke o tem, kakšno je med ljudmi razpoloženje, ali je prebivalstvo, koder se klatijo komunistične tolpe, tem tolpam naklonjeno ali sovražno. Podatki so seveda v veliki večini taki, da kažejo skrajno nerazpoloženje ljudstva proti komunistom. To morajo komunisti tudi sami priznati v svojih uradno vođenih statistikah in poročilih. Našlo se je zanimivo statistično poročilo iz komunističnega arhiva o razpoloženju ljudstva in o komunističnem položaju v

to našo največjo zmago. Živel naš veliki vojskovodja tov. Stalin! — Živel naš veliki tovariš Tito! — Živela naša narodna osvobodilna vojska! — Tovariši, »hura«, na Ribnico!

Govor je sestavljen prav v stilu poročila o bojih na Stajerskem. Mnogo besed — nič dejanj! Važni pa sta dve mestu v govoru:

Ali vedo simpatizerji OF, ki so tako ponosni na komunistično bando, da mora ta vojska že objubilati plen posamezniku, da se sploh gre boriti? Komisarka je točno povedala, kakšne vrste vojska je tolovajstvo. To so roparji iz dvanajstega stoletja. Zato se mora tudi z njimi ravnati kot z roparji, kadar jih zajamejo!

Komisarkin govor je malo huda paprika za oči tistih, ki tako radi ponavljajo, da ni vse res, kar časopisi pišejo o likvidaciji duhovnikov in drugih nedolžnih ljudi. Ali ni komisarka točno povedala, koga naj pobijejo in kako naj jih pobijejo. Po zverinskem, z noži, s sekirami. Treba je torej z vsakim komunistom postopati tako, kot se postopa z zločinci.

Toda kljub temu, da je komisarka banditom objubila svobodno plenjenje in prelinjanje krvi, se niso nič kaj junaško borili. Iz našega večernjega poročila o bojih v okolici Ribnice se jasno vidi, da so komunisti na vse štiri doživeli poraz, ki so jim ga pripravile strnjene domobranske čete.

Dobrnič in okolici. Poročilo je izredno zanimivo, ker v njem komunisti sami priznavajo, da je ogromna večina ljudi tudi v teh krajih sovražno razpoložena namram njim. V naslednjem prinašamo nekaj števil iz te komunistične statistike: Artmanja vas: 90% proti komunistom; Dobrnič: 80% proti komunistom; Dobrava: 95% proti komunistom; Gorenja vas: 60% proti komunistom; Knežja vas: 95% proti komunistom; Korita: 95% proti komunistom; Krušni vrh: 90% proti komunistom; Mala vas: 100% proti komunistom; Rožempelj: 100% proti komunistom; Gornje Selce: 100% proti komunistom; Dolnje Selce: 98% proti komunistom; Vapca vas: 75% proti komunistom; Zagorica: 90% proti komunistom; Podlisc: 75% proti komunistom; Preska: 80% proti komunistom; Reva: 100% proti komunistom; Babna gora: 100% proti komunistom.

Vsa lažna propaganda torej komunistom nič ne pomaga. Njihova dejanja so taka, da mora biti iz njih vsakomur jasno, kakšni so komunistični nameni in da se mora vsakdo, ki te namene spozna, obrniti proti komunistu. Naše podedelje je to že davno storilo v tako visokih številah, da mu je to samo v čast. Komunistem je na deželi že davno izgubil vsako oporo in prebivalstvo krmaj čaka, da bodo komunistične tolpe razbite in pregnane, da se tako 95% poštenih ljudi ne bo treba bati 5% zločincev, ki bi jim ogrozili življenje in premoženje.

Za šmarnično pobožnost priporočamo naše

ŠMARNICE

Bernik: Marja in sv. maša, vezana 10 lir; Jeršek: Lavrentijanske šmarnice, vez. 10 lir; Jeršek: Pozdravljena kraljica, vez. 10 lir; Jeršek: Znamjenje na nebu, vezana 10 lir; Seigerschmied: Marja in katoliška skela, broširana 10 lir; Seigerschmied: Marja, kraljica mira, broširana 10 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

lijo in član VOSA J. J. mu je omogočil nemoten odhod.

Ves čas, ko je bil poveljnik MVAC oddelka, je njegovo delo na vse načine oviral. Fantje so morali pogosto kaj storiti mimo njega. Tako so nekdo na nekem pohodu zajeli v gozdu aktivnega komunistu iz Ljubljane. — Ban je sina ljubljanskega trgovca takoj spoznal in zmerjal legionarje, zakaj so ga zajeli. Drugo jutro je prihitel iz Ljubljane komunistova bogata mama, z Banom za vedno urenila in sinko je odšel v internacijo pod imenom »Matelice«.

Zadnje meseca je živel Ban v Trstu, kjer se je družil s komunisti, zlasti z nekim »Novakom«, s katerim sta se na veliko pečala tudi s črno borzo.

Ko je prišlo do tega, da bi se moral spogledati s pravico, ga je te možnosti postalo tako groza, da se je umaknil in si raje sam izbral kazen.

z družino de Nervijev, čigar član, baron Leon, je bil nekaj časa predsednik Comiteja des Forges. Prav v takem položaju kakor banka Davillier, je bila protestant, banka Vernes, ki je imela komaj 4 milijone kapitala, pač pa je imela tesne krvne zveze z Neuflyzeji, ki so bili Švicarji. Banko so ustanovili l. 1667. Bila je to navadna komanditna družba z deset milijoni kapitala. Jacques de Neuflyze je bil kasneje član nadzorstvenega sveta pri Scheinderjevih podjetjih.

Banka Mirabeau, dasiravno je imela le deset milijonov kapitala, je bila najmočnejša v konservativni skupini. Značilno pa je, da so skoraj eno tretjino kapitala 2.933.000 frankov razdelili med družbenike, katerih imena pa so ostala tajna. Kakor se je pozneje izvedelo, so bili ti nepoznani družbeniki: Rothschild, de Wendel in Schneider. Tesne zveze banke Mirabeau s kovinarsko družbo, potrjujejo, da je bilo res tako. Saj je bil Pierre Mirabeau v svetstvu banke Union Parisienne; poleg tega pa je bila družba, ki je posedovala največ ladij za prevoz Société d'affrètements et de Commissions njegova zamisli. Pierre Mirabeau je nadzoroval tudi 35 industrijskih družb, rudnikov in kovinarskih družb.

Nič manj važni, pa tudi manj povezani s Comitejem des Forges, sta bili dve protestantski banki: Hottinguer in Mallet. Prva je imela 10 milijonov

Obračun Zimske pomoči

Šef pokrajinske uprave divizijski general Leon Rupnik je objavil naslednji pregled dela Zimske pomoči:

Najtežje je bilo pri Zimski pomoči, da je bilo treba na brzo roko organizirati tokom enega meseca možnost za celotno zimsko prekrbo siromakov in beguncev v Ljubljani. Pri njeni akciji se vidi, da je krog potrebnih širše zajela, kakor je bilo običajno, kajti pauperizacija ljudi je postala zelo občutna. Vzrokov pauperizacije ne bomo naštevali, saj so nam še v spominu ropanja in požigi komunistov, razne internacije, vojni ujetniki in drugi slični vojsko spremljajoči pojavi.

To potrebo sem spoznal in naglo pristopil k reševanju problema. Zimska pomoč je bila iz nič v hipu priklicana v življenje ter je svojo nalogo v kratkih štirih mesecih dovršila z denarnim uspehom čez 12 milijonov lir, ter z veliko (računano nad pet vagnosko) pribavo blaga.

Priobčujem v glavnih potezah uspeh te akcije:

A. Prejemki:

Proračun izdatkov in prejemkov »Zimske pomoči« je predvideval 8 milijonov lir prispevkov in ravno toliko izdatkov. Prispevke naj bi prispevali vsi sloji prebivalstva, zlasti naj bi se klicu Zimske pomoči odzvali pridobitni sloji.

Predstavniki Zveze delodajalcev so se takoj odzvali in objubili, da bodo sami zbrali vsoto 7 milijonov lir. Prevezo dolžnost so izpolnili z zneskom 6 milijonov 20.956 lir. Zveza delodajalcev je določila lestvico, po kateri naj plačajo njeni člani prispevke od svojih mesečnih prejemkov. Vsota prispevkov, plačanih po javnih in privatnih nameščenjih, je dosegla 381.879 lir; Zveza svobodnih poklicev je po svojih članih prispevala 205.085 lir; člani Združenja kmetovalcev pa 126.145 lir. Svoje prispevke so dali: Borza dela 1.000.000 lir; Zavod za soc. zavarovanje 150.000 lir; Pokojninski zavod za privatne nameščenice 100.000 lir. Prispevki raznih darovalcev so znašali 1.378.512 lir; izredna akcija Socialne pomoči je dosegla 653 tisoč 500 lir; prireditve v gledališčih, kinih, koncertih so dale 167.690 lir; izredne davščine, in sicer: na obisk gostinskih obratov 66.401 lir; 2% najemniški prispevek 114.978,50 lir; radijski naročniki 58.840 lir; pribitek na vozovnice cest. žel. 29.627,50 lir. Pribitek na preiskane poštne znamke v korist »Zimske pomoči« je prinesel 1.500.000 lir; izkupiček od nekaj serij prodanih poštinih

SPORT

Mladina SD Istoka bo igrala prijateljsko nogometno tekmo z mladino SK Mladike na igrišču Mladice, in sicer v četrtak ob 16.30. Vsi igralci, ki spadajo v mladinsko moštvo SD Istoka, naj zagotovo pridejo pol ure pred začetkom tekme na igrišče. — Načelnik.

Prvo moštvo SD Istoka ima obvezen članski sestanek v četrtak, 4. t. m., in sicer ob 19 v gostilni Lovšin v Gradšču.

Stara garda igralcev SD Istoka ima strogo obvezen članski sestanek prav tako v četrtak ob 19 v gostilni Lovšin. Vsi in točno. — Načelnik.

Nov ženski rekord v plavanju. V tekmovalni v Aarhusu je postavila danska plavalka prostega sloga Fritze Nathansen nov svetovni rekord v plavanju na 600 jardov v prostem slogu s časom 39,4 sek. ter potokla svetovni rekord, ki ga je dosegel imela slavna Willie den Ouden. Za deset let je rekord na tej progi domena evropskih plavalk. Willy den Ouden je postavila svetovni rekord v času 39,8 sekund v Kopenhagnu; dve leti zatem je ta rekord izboljšala Ragnhild Hviger s časom 39,7 sek. in Kirsten Busch-Sørensen je 20. avgusta 1941 postavila njena naslednica, ki je v Aarhusu postavila nov rekord s časom 39,5 sekund.

Proslava 25letnice obstoja SK Bratislava. Večkratni slovaški nogometni prvak SK Bratislava slavil letos 25letnico svojega obstoja, ki jo je proslavil v velikim nogometnim turnirjem dne 30. aprila in 1. maja. Dne 30. aprila sta nastopila kot prvi par dunajskega Viennas (dunajski nemški pokalni zmagovalci) in TSS Traava; kot drugi par pa ljubljani in moštvo zagrebške Concordije. Dne 1. maja pa sta nastopila kot prvi par moštvo Concordije in Trnava in kot drugi par ljubljani in dunajska Vienna.

frankov kapitala in klijentelo raznih bančnikov kovinarske in petrolejske stroke. Henrik in Moric Hottinguer in še trije drugi Hottinguerji ter dva Jamesona, so predsedovali s svojimi naslovi kot upravitelji zavarovalnih družb, oziroma so sedeli v svetstvu Francoske banke in v Compagnie Universelle du Canal de Suez.

Banka Mallet se je bila l. 1722 preselila iz Švice v Pariz, kjer je v družbi z banko Perrigaux (ne obstaja več), denarno podprla Napoleona ob državnem udaru 18. brumeria. V zadržalo za pomoč je dobil Mallet od Napoleona plemstvo, zraven pa nalog za ustanovitev Francoske banke, čigar predsednik je potem bil. Predsedniško mesto te banke je potem prehajalo od očeta na sina. Ko se je zrušilo cesarstvo, je uživala banka pod restavracijo in pozneje pod Drugo republiko prav tak sloves, kakor prej v času cesarstva. Končno je Francoska banka upravljalna premoženje odličnih družin, kakor knežje družine Orleans. V upravnem svetu te banke pa je bilo kar 5 bratov Malletov in še njihov bratranček, Jacques Feray, ki so skupaj upravljali in nadzirali ogromno premoženje — 40 milijard. Friderik Mallet starejši pa je bil častni predsednik Union Parisienne, upravnik delavnic in ladjedelnic, Société des Ateliers et Chantiers de la Loire, poleg tega pa je bil udeležen še pri nešteti kovinarskih skupinah in družbah.

znamk je znašal 423.000 lir. Skupaj vsi prispevki 12.378.614 lir.

B. Izdatki

Iz nabranih prispevkov so se delila podpore najbednejšim in najpotrebnejšim, zlasti beguncem. Neposredno odbrom za begunce je bil izplačan skupen znesek 1.199.000 lir. Veliko breme za begunce je padlo na razne šole, zavode, društva in organizacije, katerih utemelj in člani so naenkrat ostali brez zvez in pomoči od strani svojcev na deželi; skrb za begunce so prevzele tudi dobrodelne organizacije. Za vse take potrebe je »Zimska pomoč« izplačala podpor v skupnem znesku 2.209.004 lir; v odpmoč pred lakoto na deželi, opustošen po komunistih, je bil okraj glavarstvom izplačan skupen znesek 2.242.646 lir; podpore posameznim osebam po prošnjah so dosegle skupno vsoto 1.163.549 lir; izdatki za oblačilno akcijo so znašali 1.300.778 lir; za prejemke svojih uslužbencev je Zimska pomoč izplačala 707 tisoč 115 lir; nakunila je uradne opreme in opravila za 133.300 lir; stroški za nakup preiskanih poštinih znamk so znašali 1.276.865 lir; stroški božičnice drž. upokojencem v višini 30% prejemkov so znašali 1.552.863 lir; nadaljni stroški so bili: režijski in upravni stroški 88.459 lir; stroški za tisk in razpečevanje lepakov in letakov 34.100 lir; Zimska pomoč je dala tudi posojila in sicer: okrajnemu glavarstvu za zdravstveno obično Grosuplje 350.000 lir. — Skupaj stroški 12.347.677 lir.

Rekapitulacija:

Prejemki 12.378.614.— lir
Izdatki 12.347.677.— lir

Stanje 30.937.— lir.

V Ljubljani, dne 1. maja 1944.

Iz tega se vidi, da je akcija Zimske pomoči nad vse uspešna in se bomo k poročilu vrnili s podrobnejšim članom v iutrijšnji številki.

Iz Trsta

Kdor se prostovoljno vrne... »Adria-Zeitung« od 1. maja prinaša naslednji odlok vrhovnega komisarja dr. Rainerja:

»Da omogočim priisiljenim, zapeljanim in skesanim članom tolp povratek, določam: 1. Kdor prostovoljno zapusti tolpo in se zgleda pri nemškem službenem mestu, temu jamčim za življenje in prostost; 2. Pomiloščeni se lahko vrne v domači kraj in v svoj poklic, kakor hitro bodo razmere dopustile; 3. Ta amnestija zgubi svojo veljavo, če se je pomiloščeni znova pregrešil.

Pripravite požarni pesek! Tržaška prefektura opozarja hišne gospodarje in hišne upravitelje na odredbo, ki so jo izdala 31. avg. 1943 občine Trst, Gradec, Tržič in Milje glede na brezplačno razdelitev požarnega peska. Ker se ta odredba še ni povsod izvedla, se določa sedaj zadnji rok: 10. maj 1944. Požarni pesek se dobi v skladišču via Sporcavilla 2. Na vsakih 100 kvadratnih metrov pride četrt kubičnega metra peska in primerna množina vode. Ta pesek mora biti pripravljen v postrežbo ali v zadnjem nadstropju. Shrani se pa najlažje v papirnatih vrečkah. Požarni pesek mora biti pri rokah tudi na etopnišcu ostalih nadstropij.

Umrli so: Lucija Juvan, Matilda Cerkenik, Josip Černe in Ippolito Morganti.

Iz Gorice

Zaplenjene cigarete. Organi živilske policije so zadnje dni zaplenili okoli sedem tisoč cigaret, blizu 10 kg tobaka in nekaj soli. Vse to so dobili pri štirih osebah, od katerih sta dve doma iz Padove, dva pa iz južne Italije. Kot se vidi, trgovanje na črni borzi ni nič kaj varna zadeva.

100.000 lir sta odnesla v Vrtojbi dva neznanca gradbenemu podjetju Luigi Tacchino iz Gorice. Ta drzna tatvina se je izvršila v soboto popoldne, ko je izplačevalec trdke že pripravil kuverte z delavskimi plačili. Nenadoma sta se v baraki pojavila dva razbojnika, ki sta z revolverji v rokah prisilila blagajnika, da jima je izročil ves denar, kar ga je bilo tisti hip na mizi. Nato sta jo pa jadrno popihala. Policija sedaj vneta preiskuje to roparsko zadevo. Tacchinu so pred kratkim odpeljali avto, in sicer tudi v Vrtojbi.

Denar, topovi in kri...

S finančnega in bankarskega vidika je bila židovska skupina že od nekdaj najmočnejša, t. j.: 3:1. Ta skupina je bila v političnem oziru židovsko-prostozidarska, revolucionarna in mednarodno usmerjena, kar bom pozneje podrobno pojasnil. »Comité des Forges« se je opiral na katoliško-protestantsko skupino, ki je bila konzervativna in nacionalistična. To pa ni bil le njegov zunanji videz, temveč tudi njegovo prepričanje.

Oglejmo si vse te banke zapovrstjo! Najprej naj navedem Odbor plavčev, Comité des Forges.

Ta banka je pričela svoje delo z 10 milijoni kapitala, in sicer kot komanditna družba pod imenom »Demachy«. François de Wendel je vložil v podjetje 5 milijonov, njegov bratranec Henrik Grandel pa 2 milijona frankov. Ker je bil de Wendel predsednik podjetja »Comité des Forges«, je jasno, kakšne tesne zveze je imela banka Demachy z vso železarsko industrijo. Zanimivo je tudi, da je bila banka Demachy naslednica banke Saltière, ki je l. 1938 podprla Evgenija in Adolfa Schneiderja, ko sta kupila podjetje Creusot, največje podjetje za vlivanje topov.

Pri petrolejski banki Raul de Lubersac so bili udeleženi razni sorodniki Schneiderja in de Wendela. Eden izmed njih, Aleksander Bungener, je bil podpredsednik banke Union Parisienne, ki je bila prometna banka Comiteja des Forges; njen delničar, mark Lubersac, je bil v tesnih zvezah s fužinarskimi podjetji. Dal je celo svoje plemiško ime — tako rekoč — kot varstvo za plačilo v blagu, ko so sklepali pogodbe z nemškimi industrijskimi tvrdkami. Kar se tiče petroleja, je bil de Lubersac udeležen pri družbi Petrofina, ki je predstavljala v Franciji angleško-holandsko skupino podjetja Royal Dutch. Vioška financa pa je bila vezana na amerišansko Standard Oil po Compagnie Française des petroles, čigar upravitelj so bili: Horace Finaly, Ernest Mercier in Aslan Finaly, višji ravnatelj Banque de Paris et des Pays-Bas; Comité des Forges pa je bil vezan z Royal Dutch po Société Petrofina po odredbi banke Union Parisienne.

Banka Davillier, ki je bila prej zelo močna, je imela v poslednjem času komaj dober milijonek kapitala. Vzdrževala se je umetno, deloma s pomočjo nešteti sorodniških zvez z magnati in in lastniki livaren, deloma pa z zvezo

Zanimivo je, da so bili skoraj vsi protestantski bankirji Švicarji. Židovski bankirji, razen Lazarda, pa so bili Nemci. To nam povedo njihova imena: Rothschild, Stern, Worm, Heine.

Ustanovitelji banke Heine so izvirali iz družine pesnika Henrika Heineja. Njihova banka se je bavila največ z zavarovanjem gospodarskih poslopij in proti toči, dalje z zavarovanjem trgovskih skladišč in velikih trgovskih hiš. Prvi ustanovitelji velikih trgovskih prodajalcev so stalno ceno so bili Heineji. Oni so ustanovili velike trdke, kakor: Uniprix, Prisunic, Monoprix itd. Ko so se l. 1933-1934 zatekli v Francijo prvi Judje, ki jih je preganjal nacionalni socializem, so velike trgovske trdke rastle po Franciji kakor gobe po dežju. Posledice nastanka teh velikih trgovskih trdk, je bil nagel propast malih trgovin. Banka je pričela, takoj po vojni, kupovati kmečka posestva, ki so jih zapuščali kmetje, ki so se selili v mesta, in pa posestva, ki so ostala brez pravih dedičev. Ta posestva je banka potem prodajala tujim kmetiskim priseljencem. S temi kupčijami in spekulacijami je banka Heine zaslužila do 200 milijonov frankov. Do l. 1940 sta to banko upravljal René Beckmann in René Villars, dva žida, bližnja sorodnika družine Raynalove, iz katere je izviral minister, ki je podpisal, v družbi z Rothschildom, znamenito »zločinsko pogodbo« glede uprave železnice.

Šmarica iz naših dni: Marija v družini

Maj je zdaj in vse, tudi kar je bilo včeraj, nam je daleč in temno, zakaj v srcu je upanje, ki pozna samo sončne barve.

Ne, tudi grozota ne zamori upanja. Marija, Marija lepe ljubezni, je tudi Mati lepega upanja, ki poganja iz močne vere in nas očrečuje, posameznega in družine.

Maj je zdaj in Marija prihaja v naše družine.

Pozdravljena, Kraljica, Mati usmiljenja, življenje, sladkost in upanje naše, pozdravljena!

Elda Piščanec: Marijino Srečo za cerkev v Šmartnem ob Savi. — Posvetitev bo 14. maja.

V adventu je bilo. Ne daleč od Ljubljane na dolinski strani je na zmazli cesti stopil s svojega koleca domobranec in ugotaljval defekt, ki mu je onemogočil nadaljnjo pot. Sam si ni mogel pomagati in oziral se je, kje bi bil kdo, da bi mu spravil kolo spet v red.

Nikjer nikogar.

Pač.

Tam v prijazni kmetki hiši ob cesti so se odprla vrata in v njih se je pojavil mož v najlepših letih.

»Ali bo treba kaj pomagati?« je vprašal domobranci.

»Prosim, je rekel fant in zavlekel kolo proti hiši.

»Ker v hišo, da bomo na toplem!« je

rekel mož in še povedal, da domobranec rad pomaga, ako le more.

In je vzel mož kolo v roke, ga pregledal, našel defekt in ko ga je popravil in je domobranec sedel ob peči, je pripovedoval:

»Veste, jaz sem bil tudi vojak. V svetovni vojni sem bil na vseh frontah in srečno sem se vrnil. Samo majhen spomin sem prinesel s seboj. Vidite, na levi roki imam okrnjeno prete... Nič hudega, kljub temu lahko delam. Marija mi je pomagala...«

»Marije? Kako? je bil domobranec razveden.

»Moj sem. Priporočal sem se Mariji, kakor me je učila mati, in jo ves čas svojega frontnega življenja prosil, da bi bil tako ranjen, da bi ne bilo prehuda in bi se rešil. In Marija me je uslišala. Ko sem se vrnil, je bila moja prva pot na Brezje, doma pa molimo vsak večer tu v hiši rožni venec...«

»Pri nas ga tudi,« je povedal domobranec.

»In povedati vam moram, da ga mi ta advent s posebno hvaležnostjo in gorečnostjo molimo, ker nam je Marija spet pomagala, ker me je spet rešila...«

Mož je pokazal z roko na Marijin kip v vdolbini med vrati in pečjo. Videti je bil nov in da tudi vdolbina ni stara, zakaj barva je bila še sveža in se je ločila za spoznanje od starejšega beleža.

»Da, oni tedaj je bilo. Povečerali smo in potem tu v hiši molili rožni venec, nič hudega ne sluteč. Tedaj je zunanaj počilo, steklo v oknu se je sesulo in komunistična krogla je švignila prav mimo mojega ušesa in senca in običajna tam v zidu... Nič drugega se ni zgodilo, a zame je bil to nov dokaz, da Marija nikogar ne zapusti, ki se ji priporoča. V spomin na to svojo drugo čudežno rešitev sem brž drugi dan napravil na onem mestu v zidu, kjer je običajna krogla, vdolbino in vanjo smo postavili ta Marijin kip. Tam je zdaj naš hišni oltarček in ob njem se bomo posvetili Mariji, ki naj varuje našo hišo iz rodu v rodu...«

Kolo je bilo popravljeno. Domobranec se je močno zahvalil, mu krepko stisnil roko in, ko se je odpeljal izpred hiše, je bil kar vesel defekta, zakaj zgodba, ki jo je slišal, ga je prevzela in ga potrdila v njegovi veri.

Kje je to bilo?

Zadnjič sem bral, kako je Marija v Bizovniku prišla v vse družine...

Nemara je bilo tam.

Ce bi ne bilo bloka, bi šel in poiskal ono prijazno kmetko hišo ob cesti in pred hišnim oltarčkom med vrati in pečjo bi tudi jaz stisnil roko globoko vernemu gospodarju.

Dr. Joža Lovrenčič

Za današnji dan

Koledar

Sreda, 3. velikega travna: Najdba sv. Križa; Aleksander I., papež in mučenec. Četrtek, 4. velikega travna: Florijan, mučenec; Monika, vdova; Gothard, škof; Venerij, škof.

Dramsko gledališče

»Ognjenka. Red A. Ob 18.

Operno gledališče

»Gorenjski slavček. Izven. Ob 18.

Kino Matica

»Domovina ob 16 in 19.

Kino Union

»Svedski slavček ob 16 in 19.15.

Kino Sloga

»Prijeten dan ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarji: dr. Kmet, Ciril Metodova 43; mr. Trakozy ded., Mestni trg 4; in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Alojziji Plut v spomin

(Ob prvi obletnici njene smrti.)

V duhu sedim pod bradjo ob semiški zidnici. Pogled mi plava mimo sončnih vinskih gor in nizkim zidnicami preko obširnih in valovitih belokranjskih stelnikov in so ustavi tam, kjer Kolpa loči našo zemljo od hrvaške. Okrog mene brsti

pomlad. Po vinogradih se razlega prešerni smeh veselih deklet in fantovki vsrki režejo jutranji zrak. V bližini zaškratijo trine škarje, motike zadevajo ob kamenje, »barinček« roma od kopača do kopača; to je pomlad v semiških gorah!

Tudi Ti, draga Lojzka, si nekoč doživljala lepoto semiške pomladi, tudi Ti si bila sončno luč med vinskimi gorami in stopala po kadežih se brazdah vrtačkih njiv. Videla si pa, kako so se začelo po naši sveti zemlji vlačiti oborožene tolpe izgubljenih ljudi, kako so se skrunile in ji trgale petat božjega blagoslova. Zajokale so matere, očete so onemoglo stiskali pesti, ko so jim otroke vlačili v gozdove. Padale so nedolžne žrtve. In Tvoje pošteno in neustrašno srce ni moglo mirno prenesti tolikoga nasilja.

Glasno si obsodila zločin, svarila ljudi pred zmoto. Pa so zavpili grobarji slovenskega naroda, da narod izdajaš. V temni noči — bilo je 30. aprila 1943, so prišli pole in Te odvedli proti Brezovi rebi, kjer se Te 3. maja zverinsko umorili. Vse si že imela pripravljeno, da stopiš s svojim ženom pred oltar, pa si padla kot nedolžno jagnje za svoja katoliška načela.

Draga Lojzka, pomlad je zopet tukaj. Šla je tudi preko Tvojega groba, kjer že eno leto počivaš po krivdi tistih, ki jih je dražilo Tvoje pošteno življenje. Pomlad je našla Tvoj grob in sto drugih grobov, našla je osamele domove, žalost in bedo. Vendar bo pomlad prinesla — o tem smo trdno prepričani — novo življenje, ki že zori po zaslugi Tvoje žrtve in žrtve toliko nedolžnih Slovencev.

poslovje in zgledi iz preteklosti krepki narod v njegovi borbi. Najboljšo izdajo zbranih Jurčičevih del je zasnoval dr. Ivan Prijatelj.

1914. leta je umrl v Beogradu književni zgodovinar in kritik Jovan Skerlj, ena izmed najpomembnejših literarnih pa tudi političnih osebnosti predvojnega Srbije.

1915. leta je italijanski poslanik na Dunaju izjavil cesarsko kraljevi vlad, da Italija ne priznava več obveznosti trojne zveze. Italija se je namreč še 26. aprila ob priliki sklenitve londonskega sporazuma zavezala, da bo tekem enega meseca stopila v vojno proti svojim dotanjim zaveznikom.

L. V.

Bolniška nakazila za maj

Bolniški odtok mestnega preskrbovalnega urada bo bolniška nakazila pričel deliti v sredo, 3. maja, po že objavljenem razporedu. Vsi upravičenci za bolniške dodatke, ki 1. in 2. maja niso dobili bolniških nakazil, naj se zglase v bolniškem odtoku mestnega preskrbovalnega urada v pritičju Turjaške palače v Križankah. Gospodstva 13, tako da v sredo, 3. maja, od 14-17 pridejo na vrsto bolniki z začetnicami priimka A do C, v četrtek, 4. maja, od 14-17 z začetnicami C do F in v petek, 5. maja, od 14-17 bolniki z začetnicami G do J.

Dodatne živilske nakaznice za delavce

Za mesec maj bo mestni preskrbovalni urad delil dodatne živilske nakazni za delavce po številkah potrdil tako, da pridejo na vrsto v četrtek, 4. maja številke 1 do 100, v petek 5. maja številke 101 do 200, v soboto 6. maja številke 201 do 300, v ponedeljek 8. maja številke 301 do 400, v torek 9. maja številke 401 do 500, v sredo 10. maja številke 501 do 600, v četrtek 11. maja številke 601 do 700, v petek 12. maja številke 701 do 800, v soboto 13. maja številke 801 do 900, v ponedeljek 15. maja številke 901 do 1000, v torek 16. maja številke 1001 do 1100, v sredo 17. maja številke 1101 do 1200 in v petek 19. maja številke 1201 do 1300. Dodatne živilske nakaznice za delavce bo urad delil med uradnimi urami v sobi št. 3, I. nadst. palače Bata.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Anweisungen von Öl, Seife und Kaffeesatz

Händler und Genossenschaften in Laibach begeben beim »Prevođa, Novi trg 4-II. Anweisungen für Öl, Seife und Kaffeesatz in nachstehender Reihenfolge:

am Mittwoch, den 3. Mai, mit den Anfangsbuchstaben A—K; am Donnerstag, den 5. mai, vom K—P und am Freitag, den 6. Mai, vom R—Z.

Nach dem 10. Mai bekommt jeder Verbraucher bei seinem Händler je ½ kg oder 125 Dkg Kaffeesatz.

Obvestila »Prevođa«

Nakazila olja, mila in kavinega nadomestka trgovcem

Trgovci in zadruga v Ljubljani naj dvignejo pri Prevođu, Novi trg 4-II. nakazila za olje, mlo in kavine nadomestke po naslednjem abecednem redu:

v sredo, 3. maja 1944, z začetnico od A—K;

v četrtek, 4. maja 1944, z začetnico od K—P;

v petek, 5. maja 1944, z začetnico od R—Z.

Po 10. maju prejme vsak poterošnik pri svojem trgovcu po ½ kg ali 125 dkg kavinih nadomestkov.

KMALU BOSTA IZŠLI

novi knjigi »SLOVENCEVE KNJIZNICE«

Ivan Matičič:

»FANT S KRESINJA«

in Dušan Radič:

»VAS«

Dve zgodbi s kmetov. / Prva optimistična in vesela, polna zdravega kmečkoga humorja, druga težja z močno pisanimi strastmi preprostega srbskega seljaka. / Obe knjigi bosta res vredni branja!

Tudi mlekarne so se organizirale

25. oktobra 1942 so si ustanovili trgovci z mlekom in mlečnimi izdelki nabavno-prodajno zadrugo »Mleko trg«, ki naj bi jim pomagala, da bi mogli čimbolj zadovoljiti svoje odjemalce. V sedanjih časih, ko ni proste prodaje in je mogoče postreči potrošnikom le z blagom, ki ga oskrbi Prevod, je gla-

Dnevne novice

Slovenske družine! Varujte našo tradicijo. Zato se posvetite brezmadežnemu Marijinemu Sreču!

Posvetitev oziroma obnovitev posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Sreču za akadem. izobraženec bo danes ob 18.15 pri duhovni obnovi v Križankah.

Pri tej posvetitvi bomo obnovili tudi obljube, ki smo jih lanske leto dali pri romanju na Rakovnik. Papežev posvetilne molitve, kakor podobice z obljubami prinesite s seboj. Ako jih pa nimate, boste pa oboje dobili pri vходу v cerkev.

Pripeljite k tej lepi mesečni duhovni obnovi vse naše prijatelje in znance! Strniom naše vrste okrog Marije, naše Matere in Kraljice!

Sv. maša zadušnica za pok. novinarjem g. Antonom Ekerjem, ki je umrl v Beogradu, bo v petek ob 8 v frančiškanski cerkvi.

Mesečna rekolekcija ljubljanskih g. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 5. maja. Skupna adoracija ob 16. Me. diacija ob 17. Zbirališče v hiši kapelice. Vsi ljubljanski g. duhovniki vlijudno vabljene. — Vodstvo.

Rekolekcija za akademske izobraženke bo v kapeli pri uršulinkah v petek, 5. maja, ob 19 ter v soboto, 6. maja, ob 7. Obkrat bo tudi prilika za spoved. Vhod pri portu.

Bratovščina sv. Rožnega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 4. maja, v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 6.30 bo sv. maša z blagoslovom za žive in rajne člani bratovščine. Udeleženci dobe ta dan popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

Se ena knjiga »izšla, pa bo

I. LETNIK »SVETOVE«

poljudnoznanstvene knjižnice pri kraju.

Da je bila takšna knjižnica pri nas nujno potrebna, kaže veliko zanimanje bralcev in pa lepo število stalnih naročnikov. Ali ste tudi vi že »Svetove« naročnik? Če se ne, potem pohitite in si kupite dozdaj izšlo knjige!

Knjižica »Krvavi cvet« so dobi v Mladinski založbi (Stari trg 30). Cena 1 lira.

Na javni produkciji oddelka za deklaracijo prof. Seeta na šoli Glasbene Matice bomo slišali deset deklamacij iz naše literature in štiri prizore, odnosno dejanja iz Veronike Deseniške in Cyrana. Spored bo izvajali gojenci, ki so nastopili tudi že v septembru lanskega leta in imeli najlepši uspeh. Produkcija bo v petek, 5. maja, ob 18.30 v frančiškanski dvorani. Vstopnice v Mladinski knjižarni.

Obiščite razstavo slik Bare Remec in Jele Trakozy v galeriji Obsernel. Odprto dnevno od 9-12.30 in od 14-19.

Socialno-pomožna akcija vrhovnega komisarja v Ljubljani, Blewelsova cesta 18, I. nadstropje (nasproti vladne palače), bo v pooblaščen Führerjevemu rojstnemu dnevu razdeljevala v četrtek, 4. maja v kletnih prostorih Kransko hranilnice v Puceljinijsvi ulici 9 svojim podpirancem na pokaz legitimacije »Hilfswerk-Ausweis«, izdane od Socialno-pomožne akcije in opremljene z žigom: »Der deutsche Berater für die Provinz Laibach«, nekaj perila, in sicer le onim podpirancem, ki ob priliki razdelitve bonov na živila niso bili obdarovani z zavitoim sladkorčkom. Ta red je treba točno upoštevati, ker so tudi s sladkorčki obdarovane osebe zabeležene.

Zdravniška priprava za dodatna živila bolnikom sprejema mestni fizikat šele od 8. maja t. l. dalje.

Škofijska dobrodelna pisarna sporoča, da se na pismene prošnje ne more ozirati. Vsa prošnja naj se zgledajo pisarni osebo.

Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se bodo pričeli razredni in privatni izpiti dne 12. junija 1944. Priglasiti se je treba v ravnateljski pisarni najkasneje do 10. maja 1944. — Ravnateljstvo.

KULTURNI OBZORNIK

Nove knjige

Ljudska knjižgarna je izdala kot 26. zvezek svoje zbirke izbranih literarnih del, roman češkega regionalističnega pisatelja s Hodskega Jana Vrbe pod naslovom Božji mlini. Poleg tega romana pa še nekaj novel istega pisatelja: Gluh, Nočna zgodba, Vrtner (346 strani), kar nam ga dobro predstavlja in od boljši strani, kakor pa prva njegova povest, ki je pred kratkim izšla v prevodu istega prevajalca prof. Bradarja pri Slovenčev knjižnici, Stari in mladi. Toda že ta Slovenčeva povest se je bralcem zelo priljubila, zato bodo radi segali tudi po romanu Božji mlini, ki je kvalitativno boljše delo. Najplodovitejši sodobni češki pisatelj bo tako dobro poznan tudi pri nas. Roman že po svoji osebnosti napravi vtis mikavnosti. — V založbi Slovenčeve knjižnice je izšel drugi moderni češki roman »Podeželski zdravniki«, ki ga je spisal priznani češki katoliški romanopisec dr. František Skacelik. Ta zdravnik, ki je izšel iz umetniškega kroga Moderne začetkom stoletja, ki jo je vodil pokojni kritik F. X. Salda, se je uveljavil zadnja leta pred to vojno kot izrecen psihološki pisatelj ter se uvrstil med najboljše izrazito katoliške književnike. Med njegova najboljša dela spadajo povesti »Podeželski zdravnik« ter roman iz literarnih salonov fin de siècle, ko se je porajala Moderna, »Arhitekt Malota«, kar lahko velja za življenjski roman o F. X. Saldi. Povest, ki je kvalitativno dobro delo, bo gotovo zanimala vse naše izobražene-

ce. O njej bomo še posebej poročali. — Znani pisatelj narodopisnega blaga iz našega Pohorja Jože Tomažič je zdaj izdal po pohorskih pravljicah in bajkah še tretjo knjigo podobnega gradiva pod naslovom Pohorske legende. Tako je svoje narodopisno izročilo svojega kraja lepo uporabil za nove literarne podobe, v katerih se realistični motivi prepletajo s pravljničnimi ter narodopisje z regionalističnimi opisi. Vsekakor pa je Tomažič s svojo »narodopisno pohorsko trilogijo« oživel še vse premlato literarno izrabljeno kraj ter naši mladini pedal lepo knjigo domačega legendarnega branja. — To pot knjižne ni ilustriral F. Beranek (razen nekaj legend), temveč ga. Marija Kozlovič.

— Jutrova »Dobra knjiga« je zadnji čas izdala tri knjige, ki jih še nismo naznačili. Octava Aubryja povestni opis Napoleonaove velike ljubezni, to je poljske grofice Marije Walewske, je prevlel Vladimir Levstik. Dalje je izšla povest pisatelja Bojerja, ki je nam znan po romanu Izseljenci ter drugih manjših povestih (Lafotski ribiči itd.) pod naslovom Erik Evie. Kot najnovejša knjiga pa v Glonarjevem prevodu prelepe novele enega največjih nemških pisateljev preteklega doba Gottfrieda Kellerja Ljudje iz Seldwyle, novele, ki spadajo med najboljše nemško prozo sploh ter so svetovno knjižniški zgled prave »domačinske književnosti«. Tudi o tej zbirki bomo še govorili. — V založbi Tiskarne Merkur je izšel Kresalov prevod sočne norveške novele znanega pisatelja Olafa Duuna:

Olsöyski fantje. V njih je opisana usoda treh bratov in sestre s samotnega otoka ter njihovo privezanost na morje. Pri nas se je tako s to knjižico predstavil svetovno znani severnjaški pisatelj, ki ima še boljše stvari ter ga bomo gotovo še srečali v prevodih.

Škofijski odbor za obhajanje 5 prvih sobot v Ljubljani je izdal za letošnji majnik v taki obliki kot lani nove šmarnice pod naslovom Marija Pomagaj Te »šmarnice« v letu trpljenja 1944 je spisal stolni kanonik Franc Koretič. Napisane so tako nalašč za naš čas ter posvečene Mariji Pomagaj, katere milostna podoba z Brezij gostuje sedaj pod streho naše stolnice, kjer jo obiskujejo vsak dan njeni častilci, ki zaupajo v Njeno pomoč. Tudi o teh šmarnicah bomo še govorili. — V salezijanskih knjižnicah je izšlo zadnji čas več novih spopičev. Tako kot spopič 245 a Pastirsko pismo ljubljanske škola dr. Rožmana za leto 1944, v katerem podaja besede sv. očeta trpečim narodom pod naslovom Trpečim narodom. — St. 247-248 sta posvečeni Velikonočni dolžnosti. Spisal je je salezijanec dr. Franc Knific ter govori v njej o sv. spovedi ter o prenovitvi za velikonočni čas. — St. 249-50, ki nosi naslov Krvavi cvet iz Rožnega dola, je spisal Francka Galovič. To je življenjepis odločne delavke KA v Rožnem dolu pri Semiču učiteljice Marice Nartnikove, ki so jo 25. junija 1942 ustrelili komunisti, ker je odgovorila na vprašanje: »Zakaj ste se vedno borili proti komunizmu«, odgovorila: »Zato, ker ni na verški podlagi. Meni je vera vsa!« Francka Galovič sedaj posveča lep spominček na odločni borilatelj za Kristusa.

To je nekaj novih knjig in brošur zadnjega časa. O važnejših izmed njih bomo napisali še posebna poročila. — td

Slovenski pravnik L. LVIII t. 1-4. pri naša naslednje vsebine: Dr. Rudolf Sajovic nadaljuje svojo razpravo o prepovedih odsvojitve in obremenitve v izvršbi in stečaju. — Dr. František Mihelič je napisal sestavek Izpodbijanje v mednarodnem zasebnem pravu. — Dr. A. Urbanec odgovarja na vprašanje: Ali se razteza pogodbeni in prisilna zastavna pravica na premičninah tudi na odkodninsko terjatev zoper zavarovalnico? — Dr. Rudolf Sajovic opisuje Pravosodstvo vrhovnega sodišča v civilno pravnih stvareh v letu 1943. — To sh razprave tega zvezka. V književnih poročilih je ocena Murkovega Denarja (Dr. Mihelak). Razne vesti zaključujejo zvezek, ki ima tudi prilogo Kazenske odločbe II. str. 477-489).

Cerkveni glasbenik št. 4-5 leto 67 ima naslednje vsebine: Dr. A. Dollnar: Pregled slovenske cerkvene glasbe, XXI poglavje o Sattnerjevi skladateljski poti v luči tedanje kritike. Janez Kalan piše o namenu cerkvenega petja, zlasti ljudskega. — Stanko Premrl: O improvizacijah na orglah. — St Premrl poroča tudi o izvedbi Mavove »Maše Nepremagljivega Kralja«, ki jo je izvajal Sattnerjev pevski zbor. Razpis Glasbenega natečaja, ki ga je razpisala Glasbena Matica, Koncertna poročila, Oglasnik za sveto in cerkveno glasbo ter Razne vesti zaključujejo številko. Glasbena priloga vsebuje naslednje skladbe: Dr. F. K. Lukman: Marija, mati ljubljena, Jože Klemenčič: Krasota Jezus, angelska. Mirko Renar: Kako si lepa, moja Matil

ven posel zadruga »Mleko trg« v tem, da nakazano blago porazdeli med mlekarne in stojnice, katere določi Prevod. Vendar je zadruga zadnje po letje nabavila v Italiji velike količine zavojev mlečnega prahu. Nekatere mlekarne so se z njim v tolikih meri založile, da bodo mogle še lep čas postreči strankam z belo kavo. Zadruga je uspelo dobiti tudi večje količine Proje, iz katere sedaj kuhajo po mlekarah kavo. Zajtrki so sedaj prav za prav edini posel in zaslužek večine mlekar.

Zadruga se trudi, da bi dobivali vse mlečne izdelke, ki jih nakazuje Prevod, potrošniki v mlekarah. Tam je vse tako urejeno, da ni mogoča nobena okvara blaga. Tudi higienski razlogi govorijo za to in se zadruga opira na izjave mestnega fizikata in Higienškega zavoda. Če bi se to zgodilo, potem bi bilo mogoče rešiti tega položaja mnoge trgovce in trgovke z mlekom in mlečnimi izdelki, kajti mleko razdeljujejo le nekateri.

V nedeljo, 30. aprila, je imela zadruga »Mleko trg« svoj občni zbor. Začel se je ob pol 3 in končal triletni na 5. Na občni zbor so bili povabljeni in se ljubjeznivo odzvali zastopniki mestne občine ljubljanske, Prevoda, Zavoda za združništvo in Zdrženja trgovcev. Zadruga ima 84 članov. Po poročilih je bila izglasovana upravn. odboru razrešnica. V upravn in nadzorni odbor je bilo izvoljenih nekaj novih članov in namestnikov. Načeto je bilo vprašanje, kako dodeliti blago v razdeljevanje vsem trgovcem, da bi nekateri ne bili prikrajšani.

Ob tem se človek spominja časov, ko ni bilo težav z nabavo blaga, ampak s prodajo. Zivobarvni letaki so vzpodbujali mimoidajo, naj stopijo v mlekarno in si privoščijo kozarec mleka, žemljo z maslom ali sladko smetano. Dal Bog, da bi kmalu spet brali po mlekarah: Pijte mleko, mleko, mleko!

Kaj je novega pri naših sosedih?

S Spodnje Stajerskega

Pevski večer v Mariboru bo privedel za ljudsko prosveto 4. maja. Sodelovali bodo člani in članice mariborskega gledališča.

Mariborčani in vojaških bolnišnicah na obisku. V okviru slovesnosti ob triletnici povrnitve Spodnje Stajerske so krajevne skupine iz Maribora, Hoč in Radvanja priredile obiske v vojni bolnišnici. Zlasti so se postavila dekleta iz Maribora, ki so s petjem in veselimi prizori razvedrila ranjence. Vojaki so prejeli tudi darila.

Vojaska poroka v Slovenski Bistrici. Na veliko noč sta se slovesno poročila v Slovenski Bistrici mornariški podnadnik Reinhold Serianz z god. Elizabeto Floher, Reinhold Serianz je sin dentista Arthurja Serianza, ki je bil soustanovitelj nekdanjega švabsko-nemškega kulturnega društva v Slovenski Bistrici.

Veliki uspehi nabirk na Spodnjem Stajerskem. Razne nabirke so v zadnjih treh letih na Spodnjem Stajerskem vrle prav toliko, kakor je Stajerska domovinska zveza izdala za najrazličnejše socialne namene na tem področju. Tako so nabirke za zimsko pomoč na Spodnjem Stajerskem vrle: za leto 1941-42 3.599.488 mark, leta 1942-43 7.210.292 mark, in leta 1943-44 okrog 8.500.000 mark, tako

da znesejo nabirke vseh treh let 19.309.708 mark, pri čemer moramo upoštevati, da letošnja nabirka še ni popolnoma zaključena. Dalje so bili prispevki za Rdeči križ tudi znatni. Leta 1942 so znesli darovi zanj 1.590.158 mark in leta 1943 1.981.958 mark, torej skupaj 3.572.116 mark v dveh letih. V celoti znašajo torej darovi požrtvovalnega prebivalstva skoraj 25 milijonov mark.

Iz Hrvaške

Novo opozorilo zagrebškega župana za zaščito prebivalstva pred letalskimi napadi. Zagrebški župan Verner je znova pozval prebivalstvo, naj po možnosti zapusti mesto in se naseli pri znancih v pokrajini. Zaradi varnosti pred novimi letalskimi napadi svetuje zagrebški župan iselivcem iz Zagreba vsem tistim, ki zaradi svoje službe ali dela niso nujno vezani na bivanje v mestu. Predvsem pa svetuje iselivcem ženam in otrokom.

Poslanik Rušinovič odpotoval v Sofijo. Novo imenovani hrvaški poslanik v Sofiji Rušinovič je te dni zapustil Zagreb in odpotoval na svoje novo službeno mesto v bolgarsko prestolnico.

Darilo japonskega poslanika v Zagrebu. Japonski poslanik v Zagrebu dr. Miura je izročil hrvaški vladi znesek 300.000 kun kot podporo za prizadeto

prebivalstvo pri zadnjih letalskih napadih na zagrebško prestolnico.

Novi predpisi za nakup radijskih aparatov v NDH. Glavno ravateljstvo za red in javno varnost v Zagrebu je izdalo odredbo, po kateri je nadaljnja prodaja radijskih aparatov in žarnic dovoljena samo na podlagi posebnega dovoljenja pristojnega policijskega ravateljstva. Zaradi točne kontrole nad izvajanjem te naredbe in ugotovitve zalog radijskih aparatov, morajo vse trgovine z radijskimi potrebščinami v treh dneh prijaviti vse zaloge radijskih aparatov in ostalega radijskega materiala pristojnemu policijskemu ravateljstvu. Posebno dovoljenje policijskih oblasti je potrebno tudi za nakup radijskega aparata.

Četrti poziv za oddajo pnevmatik

V smislu naredbe šefa pokrajinske uprave VIII., št. 1153-2, z dne 17. marca 1944: (Sl. l. št. 39-20 ex 1944) se morajo oddati v četrti, dne 4. maja t. l. do 14. do 16. pnevmatike (plašaji in zračnice) velikosti 4.25x17 in 4.50x17 ter v petek, dne 5. maja t. l. od 14. do 16. pnevmatike velikosti 4.75x17, 5.00x17, 5.25x17, 5.50x17, 6.00x17, 6.50x17, 7.00x17 in 7.50x17. Druge velikosti se ne sprejemajo. Pri oddaji je treba navesti evid. (LB) število prizadetega motornega vozila.

Gornje pnevmatike se oddajo tudi od vozil, ki so bila osigurana (rezervirana) »sicher gestellt« po Vis. SS in policijskem vodji v XVIII. obrambnem okrožju — vodilni štab za pobijanje tolp.

Kraj oddaje: Javna skladišča, Ljubljana, Ciril Metodova (bivša Tyrševa) št. 33, skladišče št. 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili slični pozivi.

Poizvedovanje

Našel sem srednjo vsoto denarja v nedeljo, 30. aprila, v Rožni dolini. Kdor ga je zgrabil, naj se zgasi v Slovenski podružnici na Miklošičevi cesti 3.

FILMI TEGA TEDNA

Novi zvočni tednik prinaša zanimive konjske dirke pri Berlinu, dalje radijskega govornika dr. Rana, ki vsak teden v radiu čita članek državnega ministra dr. Goebbelsa in zaključne izpise rudarskega naračanja, ki si je izpolnil svojo strokovno izobrazbo. V karoličnem pragozdu delajo vojaki za zabavo lepo sibelko, ki jo dobi dopustnik in dar in prinese tudi srečno v svoji dom. Strahotni so prizori iz razbitih Caslina, kjer vedno ponavljajoči se sunki izvid, nie nikdar ne dovolijo, da bi se bojilše umirilo. Na Krimu oskrbujejo četa velikanski šestmotorni »Giganti«, ki dovažajo orožje, municije in vse potrebno prehrano četam, ki drže postojanke. Za zaključek sledi prizori iz borbe, ki so zopet otele obkoljeno mesto Kovelj, katerega se dalj časa oskrbovala le letala, ki so vztrajno boreli se po sandki metala prekrbovalne bombe, ki so se spuščale na padalščiki proti tlor. Po 21 dneh je bil obroč okrog Kovelja razbit.

»Domovina« je naslov filma, ki ga predvaja kin. Matlova. Deloma veliki obisk filma že dokazuje — čeprav obisk vedno ni merilo kvalitete —, da je s tem filmom Matlova svojim običajnim obiskovalcem zelo ustregla. Sicer pa še imena igralcev sama najlepše vabilo k obisku. Film je prirejen po istoimenski drami H. Sudermanna in prikazuje dobo iz druge polovice prejšnjega stoletja in razmere v lastniški družini, kjer mora vsak, pa če treba tudi z žrtvovanjem življenjske sreče, omogočiti, da dana častna beseda obvelja. Starega častnika, ki tako predstavlja stari svet, ki ima vsaj nekaj najsvetejšega — to mu je častna beseda — igra izvrstno Heinrich George. Njegovo hčerko, ki pa je zapustila družino in v svetu po osmih letih dobila tme in slavo ter se kot tujka in primadonna Metropolitan opere v New Yorku vrača pod umetniškimi imenom v rojstni kraj gostov na posredovanje kneza, igra Zarah Leander. Stari n. zori in gledanje po areu in notranji vesti ob snidenju privedejo do novih zapletov, ki končno po trpljenju najdejo rešitev, ki jo gledalec še komaj pričakuje. Tudi mnogi ostali igralci so priznani filmski umetniki, tako da je vsa film ne samo tehnično, ampak tudi igralsko prav dober.

Blizal se je prvi šep po kresu... Med Kelti je bila navada, da je sledil vladarju po njegovi smrti njegov prvorojeni sin; imel pa je vladar pravico, da je že časa svojega življenja določil za svojega naslednika koga drugega, če prvorojenec ni bil sposoben za vladarja; pri tem so gledali v prvi vrsti na duševne in telesne sposobnosti; zgodilo se je včasih tudi to, da oče za svojega naslednika ni določil nobenega izmed svojih sinov, temveč katerega sposobnega bližnjega ali daljnega sorodnika; in če tudi med temi ni bilo sposobnega moža, je imenoval za svojega naslednika koga od najmožnejših vemož; še posebej, če je bil leti dober in hraber bojevnik.

Kneza Tolistobara je nasledoval njegov prvorojeni sin Galimar; zakaj, če kdo, je bil on vreden naslednik svojemu očetu.

Po rasti je presegal Galimar vse svoje sovratnike; bil je vitek in raven kot jelka v planini, a njegove misice so bile jeklene; obraza je bil izrazito moškega, a v okviru polnih plavil las je bil videti obraz lep; tudi brada, enake barve kot lasje, je pristojala temu obrazu; oči je imel kot sinje nebo modre barve, a pogled teh oči je bil oster; govor mu je bil kratek, odločen in odsekan.

V bojevanju kneževiču Galimaru ni bilo para; nihče ni zadel ptice v poletu s kamenom iz prave tako sigurno nego jo je zadel on; nihče ni vrgl kopja v določeno smer tako daleč nego ga je vrgl on; zlepa se ni zgodilo, da bi njegova mala bojna sekira šinila mimo zaznamovanega debela; z veliko bojno sekuro je razkral tla, ki so ga drugi klali z udarci z batom na sekirino uho; z enim zamahom bojnega klja je ubil medveda ali omamlil turo; ščit, ki ga je obrabala njegova levica, je bilo videti kot da ga suče veter na vse strani.

Kljub vsem tem vrlinam kneževič Galimar ni mogel zasesti prestola svojega očeta prej, preden ga ni potrdil za kneza zbor vojniki; zakaj, če ga je odklonil leti, mu ni pomagalo ne prvorojenstvo in ne njegove duševne zmognosti in telesne sposobnosti; da se dožene tudi to na zbor vojniki; je razposlal kneževič Galimar sle po kneževini.

Ros je, pisati in čitati, v besede danšnjem pomenu, Kelti se niso znali; saj črk in števil niso poznali; njih pisava

Dramsko gledališče

Sreda, 3. maja, ob 18: »Ognjenik«, Red A. Cetrik, 4. maja, ob 18: »Azazel«, Red Cetrik.

Operno gledališče

Sreda, 3. maja, ob 18: »Gorenjski slavček«. Iven. Cene od 34 let navzdol. 25 letalca Svetozarja Banovca.

Foerster »Gorenjski slavček«, opera v 3 dejanjih. Osebe: Majda, dvorja — Zamejčeva, Minka — Vidaličeva, Franjo — Banovec, Chansonette — Janko, Ninon — Zakrajčeva, Francozinji — Baukarta in Sanečnova, Strukelj — Betetor, Rajdelj — M. Sanel, Lovro — Dolničar, krčmar — Gregorin, sol — Planecki, Dirigent S. Hubad, režisor E. Frelih, scenograf inž. E. Franz, koreograf P. Golovin.

Oddajniška skupina »Jadransko primorje«

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 3. maj:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdravi: vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 9.10 Koračnica, napoved sporeda v nemščini in slovenščini, nato koračnica — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Veseli zvoki za premor — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vsakemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Otroško uro vodi Slavica Vencelj — 17.45 Humoreske — 19 Slovenske pesmi poje tercet sest. Dobroslavih — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Glasbena medigra — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Kako vam je všeč? — 21 Vaška godba, sodeluje tenorist Andrej Jare — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Glasba za lahko noč.

MALI OGLASI

KROMPIR TOPINAMBUR

krma za prašiče, zajce in kotoči nudi po nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana. (l)

FIZIOLOVE PREKLJE

dobite v skladišču za druge »MARA« v Zidovskih ulicih za Cukrarno. (l)

KUHARICO

dobro, samostojno in k. sprejem. Plača dobra. Domobranska cesta 7.

CVETACO

lepo in zdravo blago — se dobite pri Gospodarski zvezi, Majstrove 10.

KUPUJEMO

prazne cementne in druge papirne vreče PETROVNA, Tyrševa c. 33.

STEKLENICE

razne vrste, kupujemo. Plačamo dobro. Na vato željo jih prevzememo na domu. B. Guštin, Vojkova trg št. 2.

POZORI

Kupujem vroče in vse tekstilne odpadke ter plačam po najvišji ceni. Grebene Alojzij, Galinske nabrežje 39, Ljubljana.

ANTIKVARNE KNJIGE

kupuje stalno knjigar. na Akademski zaloge, Dunajska cesta 2, hotel SLON.

STAR PAPIR

in papirne odpadke vse vrste, velike in majhne količine, kupujemo po najvišji ceni. Provas oskrbimo samil Zdravne papirnice, pisarne: Dunajska 11-11 (tel. 20-94), skladišče pri Kuverci, Ciril Metodova ulica št. 67, nasproti stare mitnice. (l)

PEGE IN LISAJ

vam zanesljivo odstrani ALBAC krema. DROGERIJA KANC, Zidovska ulica 1.

MRČES IN GOLAZEN

ni, stenice, bolhe, ščurke, molje, miši, podgane, voluharje in bramarje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji Kanc, Zidovska 1.

RAZNOVRSTNE PREDMETE

vam vvozijo takoj v gotovino Trgovska pisarna za bančne in denarne posle Al. Platinšek, Ljubljana — Dvorčakova ulica 3-1.

KINO »SLOGA« 17-34

Prava, resno zaljubljen igra iz današnjega časa, polna dvotipov in veselih epizod v Tobisovem filmu

»Prijeten dan«

V glavnih vlogah: Gertrud Meyen, Volker von Collando. Predstave ob delavnikih ob 14 in ob 19

KINO »UNION« 12-31

Odlična povka ostane pri svoji umetnosti, da more osrečevati vse ljudi, in iz svoje lastne ljubezni, ki jo osrečita samo enega človeka. — To je na kratko smisel prvotnega filma

»Švedski slavček«

V glavnih vlogah: Ilse Werner, Karl Ludwig Diehl in Johim Gottschalk. Predstave ob delavnikih ob 14 in 19.15

KINO »MATICA« 12-41

Velika umetnica Zarah Leander ter nenadkritijev Heinrich George v filmu čustvene, dramatične vsebine

»Domovina«

Pesmi in arije iz oper »Orfej in Evridika« ter Bachov »Pasija«. Predstave ob delavnikih ob 14 in ob 19

PISALNI STROJ

prenosni, nov in pisarski, dobro znane, ke prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3690.

VINOGRADNIKI

SADJEREJCI! Oskrbite si pravčasno golično škropilo! Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3703.

MARMORNA KREDA

Belu marmorna kreda belje karbonat 6.00 000 0000. Plastiki sintespionice Karboli, saj Latran Olje za jermena stalno na zaloz. PETRONAPTA Ljubljana Ciril Metoda 35A prej Tyrševa 6

POKROMANO

vsake vrste kupim. Ponudbe s ceno upr. »Slov.« pod »Solidnost« št. 3715.

SERIJ

kompletne preiskanih znamk ljublj. pokrajine kupim. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3710.

CEBULCEK

za seme ima Kmetijska družba, Novi trg št. 3.

FIZIOLOVE PREKLE

dobite pri Gospodarski zvezi v Majstrove 10.

KUHARICA

valjena vseh hišnih del. iše službo k manjši družini. Poudarbo upravi »Slov.« pod »Poštenost« 3720.

SIVO IN RJAVO

BLAGO! Eno športno novo in eno navadno znamko »Slovenec« obloko prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3716.

KOLESA!

Eno športno novo in eno navadno znamko »Slovenec« obloko prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3716.

ORIG. SINGER

šivalni stroj, ženski, pripraven za obrt — ugodno prodam. Pred sklojijo 19. Adamič.

GLASBA!

Prodajam violino s korektivno. Hišnik; Nusska ulica 17.

OMARO S PREDALI

iz orehovega lesa prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3704.

PISALNI STROJ

rabljen prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3689.

DEKLE

samostojna kuharica, vajena vseh gospodinskih del, iše službo. — Pisarne ponudbe upravi »Slovenec« pod »Majstrov« št. 3701.

MLADA TRGOVSKA

POMOČNICA z dobrimi pričetki, z znanjem perfektno nemščine, želi zaposlitve v kakršni koli trgovini. Pomagala bi event. tudi malo v gospodinjstvu. Poudarbo upravi »Slovenec« pod »Majstrov« št. 3709.

V neizmerni žalosti sporočamo, da je Vesmogočni poklical k sebi našo ljubljeno hčerko, sestro in teto, gospodično

Marijo Fronner
trgovko

Draga pokojnica leži na Žalah, v kapeli sv. Nikolaja. Dan in ura pogreba bosta javljena naknadno.

Ljubljana, Wien, 1. maja 1944.

Globoko žalujoči:
Leopoldina Fronner, mati,
Poldi Fronner, sestra,
Franci Schmid, nečakinja.

Uprava občine Velike Lašče objavlja žalostno vest, da se je septembrskim velikaškim žrtvam pridružil 5. decembra 1943 padli

STOJAN PLANTARIČ
občinski tajnik v Vel. Laščah

Pokojsnik je bil prepeljan v Ljubljano

»Hude police, kjer je bil od zločinskih roke ubit.

Pogreb bo v sredo, dne 3. maja 1944, ob 17 iz kepele sv. Antona na Žalah.

Sv. maša zadušnica bo v Vel. Laščah. Vestnega in poštenega uradnika ob občini ohranila v najlepšem spominu.

Bog mu bodi plačnik za vse njegovo dobroto!

Velike Lašče, dne 2. maja 1944.

Osveta

J. E. POLÁK 15 Izvirna povest iz časov Kelto v naših krajih

Vojniki so udarili s klji trikrat ob ščite, zatrobili na rogove in začeli odlagati orožje; samo ščitov niso odložili.

Hlapci so začeli nakopavati zemljo, vojniki pa so jo začeli nalagati na svoje ščite in jo nanašati okoli šatora in ga zasipati; zasipali pa so šator toliko časa, da so ga zasuli popolnoma; potem so nasipali prst na šator dan za dnem; in tekoma dni so jo nanesli toliko, da je izginil šator v gomili, ki je bila podobna precej obsežnemu in visokemu holmu; zakaj čim bolj se je prst ušedala, tim več so je nanašali.

Ko je bila gomila tekoma dni zgrajena, so se začele nove svečanosti z obredit, ki so jih opravili druidi in druidinja skupno; zakaj nobene svečanosti niso Kelti začeli in končali brez molitve k bogu, ki jim dajal dan in noč; šele po končanih molitvah so začeli pivovati in veseljačiti; in pivovali in veseljačili so ob takih prilikah po tri dni in tri noči.

DRUGO POGLAVJE

Galimar

1.

Blizal se je prvi šep po kresu... Med Kelti je bila navada, da je sledil vladarju po njegovi smrti njegov prvorojeni sin; imel pa je vladar pravico, da je že časa svojega življenja določil za svojega naslednika koga drugega, če prvorojenec ni bil sposoben za vladarja; pri tem so gledali v prvi vrsti na duševne in telesne sposobnosti; zgodilo se je včasih tudi to, da oče za svojega naslednika ni določil nobenega izmed svojih sinov, temveč katerega sposobnega bližnjega ali daljnega sorodnika; in če tudi med temi ni bilo sposobnega moža, je imenoval za svojega naslednika koga od najmožnejših vemož; še posebej, če je bil leti dober in hraber bojevnik.

Kneza Tolistobara je nasledoval njegov prvorojeni sin Galimar; zakaj, če kdo, je bil on vreden naslednik svojemu očetu.

Po rasti je presegal Galimar vse svoje sovratnike; bil je vitek in raven kot